

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Extension Needs of Organic Durian Production of Durian's Collaborative Farming in
Prachuap Khiri Khan Province

อังคณา เจริญศิริ (Angkana Charoensiri)¹ เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)²

บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) สภาพการผลิตทุเรียนของเกษตรกร 3) ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร 5) การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 225 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 144 ราย สุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีจับสลาก เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 59.78 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 10.06 ปี มีพื้นที่ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 10.41 ไร่ เกษตรกรทุกรายมีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.28 คน มีรายได้จากการผลิตทุเรียนเฉลี่ย 91,493.06 บาทต่อไร่ และส่วนใหญ่มีการกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2) เกษตรกรทุกรายปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง โดยมีการปลูกทุเรียนแบบขุดหลุมและมีการวางระบบน้ำหรือมีแหล่งน้ำในแปลง ส่วนใหญ่ปลูกทุเรียนแบบสวนเดี่ยว มีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี โดยช่องทางจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร คือ ขายผลผลิตโดยตรงให้กับผู้บริโภคและขายให้กับพ่อค้าคนกลาง 3) เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนอินทรีย์ระดับมาก ในเรื่องการบันทึกข้อมูลการผลิตและการทวนสอบ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 4) เกษตรกรมีปัญหามากที่สุด ในด้านการสนับสนุน รองลงมามีปัญหาอยู่ระดับปานกลาง 3 ประเด็น คือ ด้านการส่งเสริมแบบกลุ่ม ด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ทั้งนี้เกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุนมากที่สุด รองลงมาคือด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ตามลำดับ 5) เกษตรกรได้รับการส่งเสริมน้อยทั้งด้านการส่งเสริมแบบกลุ่ม ด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ความรู้ด้านการตลาด และด้านการสนับสนุน โดยในภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในระดับมากที่สุด ใน 4 ประเด็น คือ ต้องการการส่งเสริมด้านการสนับสนุน ด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และด้านความรู้ด้านการตลาด ตามลำดับ

คำสำคัญ ความต้องการการส่งเสริม การผลิตทุเรียน เกษตรอินทรีย์

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail aung.charoensiri@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail Yooprasertb@gmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail bumpen.keo@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study 1) social and economic conditions of farmers 2) durian production conditions of farmers 3) knowledge regarding organic durian production of farmers 4) problems and suggestions in the extension of organic durian production of farmers 5) the receiving of extension and needs for extension regarding organic durian production of farmers. The population of this study were 225 members of collaborative durian farming in Prachuap Khiri Khan province. The sample size of 144 people was determined by using Taro Yamane formula with the error value of 0.05 through simple random sampling method by lotto picking. Tool used in data collection was structured interview. Data were analyzed by using descriptive statistics such as frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, and ranking. The results of the research found that 1) most of the farmers were male with the average age of 59.78 years old, completed primary school education, had the average experience in durian production of 10.06 years, had the average area of durian production of 10.41 Rai. Every farmer owned their own land. They had the average labor in the household of 2.28 people and earned the average income from durian production of 91,493.06 Baht/Rai. Most of the farmers loaned their money from Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. 2) Every farmer grew Mon Thong durian by ploughing the holes and laid the water system or had water sources in the crops. Most of the farmers grew durian as a monoculture, had integrated pest management, and applied organic fertilizer with chemical fertilizer. The channel of product distribution of farmers was through direct selling to the consumers and sold to middle people. 3) Farmers had knowledge regarding organic durian production at the high level with +knowledge in recording production data and verification and organic standards. 4) Farmers faced with the problems regarding the support at the highest level. Second to that was the problems at the moderate level in 3 issues: group extension, knowledge about organic agriculture standard, and agency and extension officer. Farmers agreed with the suggestions regarding the support the most. Second to that was agency and extension officer and knowledge regarding organic agriculture standard, respectively. 5) Farmers received the low extension in group extension, knowledge regarding organic agriculture standard, marketing knowledge, and support. Overall, farmers needed the extension at the high level in 4 aspects: support, agency and extension officer, knowledge about organic agriculture standard, and knowledge regarding marketing, respectively.

Keywords: Extension guideline, Durian production, Organic agriculture

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

บทนำ

ทุเรียนถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย โดยประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตทุเรียนอันดับต้นๆ ของโลก และเป็นผู้ส่งออกทุเรียนอันดับ 1 ของโลก ในปี 2565 ประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียน 1,340,6921 ไร่ มีผลผลิต 1,246,098 ตัน มีปริมาณการส่งออก 916,850 ตัน มูลค่า 125,818 ล้านบาท ในขณะที่ปี 2566 ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 1,094,925 ตัน มูลค่า 164,789 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566) จะเห็นได้ว่าตลาดทุเรียนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความต้องการของตลาดในต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น โดยตลาดส่งออกทุเรียนที่สำคัญของไทย ได้แก่ จีน ฮองกง และเวียดนาม แต่ก็ยังมีหลายประเทศที่เป็นคู่แข่งสำคัญ เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ที่มีแนวโน้มส่งออกทุเรียนในปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว หากว่าประเทศไทยไม่สามารถรักษาหรือยกระดับคุณภาพของทุเรียนให้สูงขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อ การส่งออกทุเรียนของประเทศไทย และรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนเช่นกัน

เกษตรอินทรีย์เป็นหนึ่งในมาตรฐานสินค้าเกษตร และเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อปรับทิศทางการผลิตของภาคเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลก เนื่องจากปัจจุบันประชากรโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยด้านอาหาร กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันตลาดมีความต้องการสินค้าเกษตรอินทรีย์มากขึ้น เกิดกระแสความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพ โดยหันมาบริโภคสินค้าที่ปลอดภัยไม่มีสารเคมีปนเปื้อน ส่งผลให้สินค้าเกษตรอินทรีย์ไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภค รวมถึงการขยายพื้นที่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นไปได้ช้า เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเคยชินกับการผลิตสินค้าเกษตรแบบใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมี ดังนั้นแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว และจะนำพาเกษตรกรไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ควรมีการส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน

ทุเรียนเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพื้นที่ปลูกทั้งหมด 17,606.75 ไร่ ผลผลิตรวม 5,105.89 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 635.85 กิโลกรัม/ไร่ เกษตรกร 1,900 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2566) ซึ่งทุเรียนที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีอัตลักษณ์อันโดดเด่น คือ เป็นทุเรียนที่ปลูกตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี จึงได้รับการตั้งชื่อว่าทุเรียนตะนาวศรีคีรีขันธ์ มีจุดเด่นคือ เนื้อแห้ง เนียน เมล็ดลีบ รสชาติมันหวาน กลมกล่อม (สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2566) ถือได้ว่าเป็นทุเรียนที่มีคุณภาพ และเป็นที่รู้จักของผู้บริโภค โดยที่ผ่านมาสำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 รวมถึงมีการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน และมีการส่งเสริมการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรเข้าสู่การรับรองตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มีตลาดและช่องทางในการจำหน่ายผลผลิตมากขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในอาชีพ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีภูมิคุ้มกัน เกิดความเข้มแข็ง ต้นทุนการผลิตลดลง สินค้ามีคุณภาพ แต่ผลจากการดำเนินงานพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีจำนวนน้อย เนื่องจากเกิดปัญหาการผลิตและการส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ทั้งด้านวิธีการส่งเสริม ด้านเนื้อหาความรู้ที่ส่งเสริม และด้านการสนับสนุน ตลอดจนไม่มีการศึกษาการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริม การศึกษาสภาพการผลิตทุเรียนของเกษตรกร จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องศึกษา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

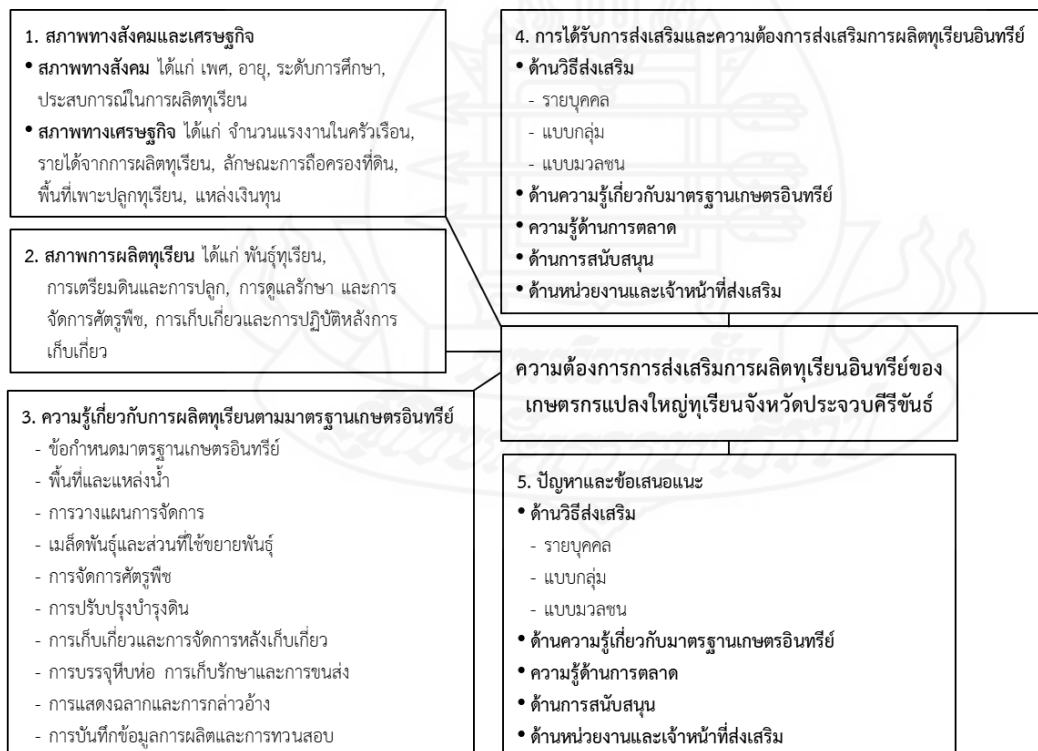
The 14th STOU National Research Conference

ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนตามหลักมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร ยกระดับมาตรฐานการผลิตทุเรียน ให้ผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันและขยายผลสู่พื้นที่ที่มีบริบทใกล้เคียงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาสภาพการผลิตทุเรียนของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
5. เพื่อศึกษาการได้รับการส่งเสริมและความต้องการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ เกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 225 ราย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ยามานะ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 ราย ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ลักษณะคำถามแบบปลายปิด แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ตอนที่ 2 สภาพการผลิตทุเรียนของเกษตรกร ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร และตอนที่ 5 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเที่ยง (reliability consistency) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค ตอนที่ 4 เท่ากับ 0.858 และตอนที่ 5 เท่ากับ 0.703 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 53.5 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 59.78 ปี ร้อยละ 67.6 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 10.06 ปี

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจ พบว่า เกษตรกรทุกราย ร้อยละ 100.0 มีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นเจ้าของเอง เกษตรกรร้อยละ 81.3 กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 40.2 มีรายได้จากการผลิตทุเรียนอยู่ระหว่าง 80,000 – 100,001 บาท/ไร่ มีรายได้จากการผลิตทุเรียนเฉลี่ย 91,493.06 บาทต่อไร่ มีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนเฉลี่ย 10.41 ไร่ มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.28 คน

2. สภาพการผลิตทุเรียนของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรทุกราย ร้อยละ 100.0 ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ร้อยละ 44.4 มีการไถปรับดินให้เรียบ ร้อยละ 78.5 มีการทางระบายน้ำหรือยกร่องในแปลง ร้อยละ 100.0 ปลูกทุเรียนแบบขุดหลุม ร้อยละ 51.4 ปลูกแบบสวนเดี่ยว ร้อยละ 61.8 ปลูกแบบระบบสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะปลูก 8-10 เมตร ร้อยละ 100.0 มีการวางระบบน้ำในแปลงหรือมีแหล่งน้ำในแปลง และมีการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ร้อยละ 89.6 มีการจัดการศัตรูพืชโดยใช้การป้องกันกำจัดแบบวิธีผสมผสาน ร้อยละ 100.0 มีการรดน้ำเพื่อกระตุ้นการออกดอก และมีการโยงผลทุเรียน ร้อยละ 95.8 มีการช่วยผสมเกสร ร้อยละ 79.2 มีการตัดแต่งกิ่ง จัดทรงพุ่ม และร้อยละ 41.7 มีการทำร่มเงาและพรางแสงให้ต้นทุเรียน ร้อยละ 100.0 เก็บเกี่ยวทุเรียนตามช่วงอายุที่เหมาะสมของแต่ละพันธุ์ ร้อยละ 41.0 มีการจุ่มผล หรือแช่ขี้เถ้าผลด้วยสารเอทธิฟอน โดยเกษตรกรทุกราย ร้อยละ 100.0 มีการขายผลผลิตโดยตรงกับผู้บริโภค ร้อยละ 85.4 ขายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลาง

3. ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 44.4 มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร อยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 41.0 มีความรู้ระดับมากที่สุด ร้อยละ 14.6 มีความรู้ระดับปานกลาง และไม่พบว่าเกษตรกรมีความรู้ที่อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

โดยมีคะแนนเฉลี่ย 11.1 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน ประเด็นที่ตอบถูกต้องจำนวนน้อย ได้แก่ ความรู้เรื่องพื้นที่และแหล่งน้ำ คือ สามารถใช้น้ำจากแหล่งธรรมชาติในการรดน้ำต้นทุเรียนอินทรีย์ได้ โดยไม่ต้องมีการพ่นน้ำ

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร

4.1 ปัญหาในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร ปัญหาในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัญหาในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร

n = 144

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา			อันดับ
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ	
1. ด้านวิธีการส่งเสริม	2.54	0.679	น้อย	4
2. ด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	3.07	0.723	ปานกลาง	2
3. ด้านตลาดและผลผลิต	2.26	0.434	น้อย	5
4. ด้านการสนับสนุน	4.30	0.140	มากที่สุด	1
5. ด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	2.71	0.656	ปานกลาง	3
เฉลี่ยรวม	2.93	0.828	ปานกลาง	

โดยเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับตามระดับปัญหาของเกษตรกรจากมากไปน้อย มีผลการวิจัย ดังนี้

1) ปัญหาด้านการสนับสนุน ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น คือ ไม่มีแหล่งน้ำเพียงพอ และขาดแหล่งเงินทุน มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น คือ ปัจจัยการผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไม่เพียงพอ

2) ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น คือ ขั้นตอนการยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีความยุ่งยาก มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น คือ การบันทึกข้อมูลมีความยุ่งยาก และไม่มีความรู้เรื่อง การวางแผนการจัดการ ตามลำดับ

3) ปัญหาด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น คือ ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และการส่งเสริมไม่ตรงตามความต้องการ ตามลำดับ

4) ปัญหาด้านวิธีการส่งเสริม ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น คือ ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขาดการฝึกอบรม/ศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง และการประชาสัมพันธ์ ไม่ทั่วถึง และเข้าใจยาก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

5) ปัญหาด้านตลาดและผลผลิต ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น คือ สินค้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ตามความต้องการของตลาด ตามลำดับ

4.2 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ ภาพรวมในระดับมากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร

n = 144

ข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ	
1. ด้านวิธีการส่งเสริม	4.07	0.502	มาก	4
2. ด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	4.29	0.420	มากที่สุด	3
3. ด้านตลาด	4.05	0.289	มาก	5
4. ด้านการสนับสนุน	4.77	0.110	มากที่สุด	1
5. ด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	4.63	0.071	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.30	0.447	มากที่สุด	

โดยเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับตามระดับความคิดเห็นของเกษตรกรจากมากไปน้อย มีผลการวิจัย ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุน ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ประเด็น คือ ควรมีการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและราคาถูก ควรมีการสนับสนุนแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต และควรมีการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

2) ข้อเสนอแนะด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น คือ ควรมีการสอบถามความต้องการของเกษตรกรแต่ละพื้นที่ก่อน และควรมีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และสามารถส่งเสริมได้ครอบคลุมทั้งกระบวนการผลิต

3) ข้อเสนอแนะด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น คือ ศึกษาดูงานแปลงทุเรียนอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์กำหนดและวิธีตรวจประเมิน

4) ข้อเสนอแนะด้านวิธีการส่งเสริม ในภาพรวมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น คือ การส่งเสริมรายบุคคล และการส่งเสริมแบบกลุ่ม เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น คือ การส่งเสริมแบบมวลชน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

5) ข้อเสนอแนะด้านตลาด ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น คือ จัดงานประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรอินทรีย์ และจัดหาสถานที่จำหน่ายให้เกษตรกร

5. การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร

5.1 การได้รับการส่งเสริม แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1) ด้านวิธีการส่งเสริม พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้วยวิธีการส่งเสริมรายบุคคลมากที่สุด ร้อยละ 59.0 ในประเด็น การให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ รองลงมา ร้อยละ 56.9 ได้รับการส่งเสริมโดยเจ้าหน้าที่ติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ ได้รับการส่งเสริมแบบกลุ่มน้อยที่สุด ร้อยละ 11.8 ในประเด็นการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน

2) ด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการเกษตรอินทรีย์ พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมน้อย ร้อยละ 11.8 ในประเด็นความรู้เรื่องพื้นที่และแหล่งน้ำ, การวางแผนการจัดการ, เมล็ดพันธุ์และส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์, การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังเก็บเกี่ยว, การบรรจุหีบห่อ การเก็บรักษาและการขนส่ง, การแสดงฉลากและการกล่าวอ้าง และการยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

3) ด้านความรู้ด้านการตลาด พบว่าเกษตรกรได้รับการส่งเสริมน้อย ร้อยละ 11.8 ในประเด็นความรู้เรื่องช่องทางการจำหน่าย และการจัดหาสถานที่จำหน่าย และความรู้เรื่องการจัดการสินค้าและการเพิ่มมูลค่าสินค้า

4) ด้านการสนับสนุน พบว่า เกษตรกรไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้านพันธุ์, แหล่งน้ำในการผลิต และแหล่งเงินทุน

5) ด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.0 ได้รับการส่งเสริมจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน รองลงมา ร้อยละ 36.1 ได้รับการส่งเสริมจากนักวิชาการเกษตร ร้อยละ 11.8 ได้รับการส่งเสริมจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ และเกษตรกรไม่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานเอกชน

5.2 ความต้องการการส่งเสริม

เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในด้านต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 3

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ตารางที่ 3 ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร

n = 144

ประเด็นการส่งเสริม	ระดับความต้องการการส่งเสริม			อันดับ
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ	
1. ด้านวิธีการส่งเสริม	4.00	1.121	มาก	5
2. ด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	4.59	0.402	มากที่สุด	3
3. ด้านความรู้ด้านการตลาด	4.58	0.594	มากที่สุด	4
4. ด้านการสนับสนุน	4.66	0.685	มากที่สุด	1
5. ด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	4.63	0.452	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.56	0.581	มากที่สุด	

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับตามระดับความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรจากมากไปน้อย มีผลการวิจัย ดังนี้

1) ด้านการสนับสนุน ในภาพรวมมีความต้องการการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ประเด็น คือ ต้นพันธุ์ วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน สารสกัดธรรมชาติจัดการศัตรูพืช และสารชีวภัณฑ์ และแหล่งน้ำในการผลิต

2) ด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ในภาพรวมมีความต้องการการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ประเด็น คือ เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน และนักวิชาการเกษตร ตามลำดับ

3) ด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ในภาพรวมมีความต้องการการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 9 ประเด็น คือ ความรู้เรื่องพื้นที่และแหล่งน้ำ ความรู้เรื่องการวางแผนการจัดการ ความรู้เรื่องการจัดการและการปรับปรุงบำรุงดิน ความรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืช ความรู้เรื่องเมล็ดพันธุ์ และส่วนขยายพันธุ์ ความรู้เรื่องการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังเก็บเกี่ยว ความรู้เรื่องการแสดงฉลากและการกล่าวอ้าง ความรู้เรื่องการบรรจุหีบห่อ การเก็บรักษา และการขนส่ง และความรู้เรื่องการยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

4) ด้านความรู้ด้านการตลาด ในภาพรวมมีความต้องการการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ประเด็น คือ ช่องทางการจำหน่าย และการจัดหาสถานที่จำหน่าย

5) ด้านวิธีการส่งเสริม ในภาพรวมมีความต้องการการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งเป็น 3 วิธีการ คือ (1) การส่งเสริมแบบรายบุคคล ในภาพรวมมีความต้องการการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก (2) การส่งเสริมแบบกลุ่ม ในภาพรวมมีความต้องการการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) การส่งเสริมแบบมวลชน ในภาพรวมมีความต้องการการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งเป็นผลมาจากเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 59.78 ปี และเกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในวัยสูงอายุ และจบการศึกษาระดับไม่สูงมากนัก อาจเป็นเพราะคนรุ่นใหม่ที่ยาญน้อย และจบการศึกษาระดับสูง ไม่ค่อยสนใจทำอาชีพการเกษตร

1.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

เกษตรกรทุกรายมีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นเจ้าของเอง สอดคล้องกับวีรณัฐ ลียากาศ (2564, 892) พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนทั้งหมดมีพื้นที่ทางการเกษตรเป็นของตนเอง และชฎารัตน์ พรหมศิลา (2562) พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน ร้อยละ 93.4 มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.25 กู้ยืมเงินเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรร้อยละ 18.75 ใช้เงินทุนตัวเองในการทำเกษตร ทั้งนี้เนื่องจากเกิดสถานการณ์ภัยแล้งในพื้นที่ ซึ่งอาจทำให้ผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรลดลง รวมถึงเกษตรกรอาจมีต้นทุนเพิ่มเติมในการจัดหาแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร จึงต้องมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเพื่อนำใช้ในการลงทุนทำการเกษตร

2. สภาพการผลิตทุเรียนของเกษตรกร

เกษตรกรทุกรายปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง สอดคล้องกับศศิธร ประมวล (2566, น.892) พัชรา บำรุง (2565, น.82) สุนิสา ช่วยสุข (2565, น.339) และชฎารัตน์ พรหมศิลา (2562) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำให้ปลูก และเป็นพันธุ์ที่ผู้บริโภคนิยม เกษตรกรทุกราย มีการขายผลผลิตโดยตรงกับผู้บริโภค ร้อยละ 85.4 ขายผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง สอดคล้องกับ ชฎารัตน์ พรหมศิลา (2562) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 73.4 จำหน่ายแบบเหมาสวนให้กับถัง และ วนิดา เจริญทอง (2560, น.483) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 83.2 นำผลผลิตทุเรียนไปขายที่ถัง ที่เป็นเช่นนี้เพราะสินค้าทุเรียนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นที่รู้จักของผู้บริโภค รวมถึงในพื้นที่มีสถานที่จำหน่ายทุเรียน และมีการจัดงานประชาสัมพันธ์สินค้าทุเรียนให้แก่เกษตรกรทุกปี เกษตรกรจึงมีการขายผลผลิตโดยตรงกับผู้บริโภค และมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิตถึงหน้าสวน

3. ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 11.06 คะแนน สอดคล้องกับ อิทธิพล บังพรม (2566, น.1335) รัชดา แสงผล (2566, น.1488) และภูวดล วังอินดี (2565, น.1418) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเกษตรกรได้รับความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือจากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตพืชอินทรีย์ สำหรับประเด็นความรู้ที่เกษตรกรตอบถูกต้องจำนวนน้อยได้แก่ ความรู้เรื่องพื้นที่ คือสามารถใช้น้ำจากแหล่งธรรมชาติในการรดน้ำต้นทุเรียนอินทรีย์ได้ โดยไม่ต้องมีการพ่นน้ำ โดยสาเหตุที่เกษตรกรตอบถูกต้องจำนวนน้อย เป็นเพราะเกษตรกรขาดการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เกิดความเข้าใจผิดว่าน้ำที่มาจากแหล่งธรรมชาติที่ไม่ได้เน่าเสียนั้นสะอาด สามารถนำมารดต้นพืชได้เลย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร

4.1 ปัญหาในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร

1) ปัญหาด้านการสนับสนุน ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุด คือ ไม่มีแหล่งน้ำเพียงพอ และขาดแหล่งเงินทุน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน รวมถึงสถานการณ์ฝนทิ้งช่วง ฝนแล้ง ถึงแม้เกษตรกรจะมีแหล่งน้ำในแปลงทุกระยะแต่ปริมาณน้ำก็ยังไม่เพียงพอในการทำ การเกษตร ซึ่งจากสถานการณ์ฝนแล้ง ส่งผลต่อผลผลิตทางการเกษตรทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่ลดลง มีการลงทุนที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังต้องกู้เงินจากแหล่งเงินทุนมาใช้ในการทำการเกษตร

2) ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ พบว่าในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุด คือ ขั้นตอนการยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีความยุ่งยาก การบันทึกข้อมูลมีความยุ่งยาก และไม่มีความรู้เรื่องการวางแผนการจัดการ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมถึงที่ผ่านมาเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีจำนวนน้อยจึงทำให้เกษตรกรเกิดความเข้าใจว่าการขอรับรองมีความยุ่งยาก รวมถึงเกษตรกรยังขาดความรู้การวางแผนการจัดการในแปลงทำให้ไม่สามารถขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้

3) ปัญหาด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุด คือ ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และการส่งเสริมไม่ตรงตามความต้องการ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการส่งเสริมที่ผ่านมาขาดการสอบถามความต้องการจากเกษตรกรก่อน รวมถึงไม่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

4) ปัญหาด้านวิธีการส่งเสริม พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุด คือ ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขาดการฝึกอบรม/ศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเกษตรกรยังไม่เคยได้รับการอบรมและศึกษาดูงานเรื่องมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

5) ปัญหาด้านตลาดและผลผลิต ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุด คือ สินค้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และผลผลิตไม่ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด ที่เป็นเช่นนี้เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีแหล่งจำหน่ายผลผลิตที่แน่นอน รวมถึงมีการขายผลผลิตแก่ผู้บริโภคโดยตรงสามารถกำหนดราคาสินค้าเองได้จึงไม่มีปัญหาด้านช่องทางการตลาดและราคาผลผลิต แต่การปรับเปลี่ยนมาใส่ปุ๋ยอินทรีย์เพียงอย่างเดียวอาจส่งผลให้ปริมาณผลผลิตที่ลดลง รวมถึงคุณภาพผลผลิตอาจลดลงไปด้วย

4.2 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร

1) ข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุน ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด คือ ควรมีการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและราคาถูก ควรมีการสนับสนุนแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต และควรมีการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งสอดคล้องกับการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต และการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตทุเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

2) ข้อเสนอแนะด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด คือ ควรมีการสอบถามความต้องการของเกษตรกรแต่ละพื้นที่ก่อน และควรมีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และสามารถส่งเสริมได้ครอบคลุมทั้งกระบวนการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสอบถามความต้องการก่อนลงไปส่งเสริมเกษตรกร และต้องมีการบูรณาการแต่ละหน่วยงานเพื่อให้การส่งเสริมครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายทางน้ำ ไม่เกิดความซ้ำซ้อนของการส่งเสริม

3) ข้อเสนอแนะด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด คือ ศึกษาดูงานแปลงทุเรียนอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์กำหนด และวิธีตรวจประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการอบรมเกี่ยวกับข้อกำหนดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และวิธีตรวจประเมิน เพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องแก่เกษตรกร ให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้กลับไปปฏิบัติเพื่อเตรียมพร้อมในการขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมถึงจัดศึกษาดูงานเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากของจริง

4) ข้อเสนอแนะด้านวิธีการส่งเสริม พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ควรเข้ามาเยี่ยมเยียนเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยรองลงมา คือ ควรมีแปลงเรียนรู้ เพื่อให้เกษตรกรเห็นการเปลี่ยนแปลง เกิดการปรับเปลี่ยน และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และควรมีกิจกรรมอบรม/ศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรมีความริเริ่มสร้างสรรค์ หรือสร้างแรงบันดาลใจ ซึ่งสอดคล้องกับการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกร ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรลงพื้นที่ให้ความรู้และเยี่ยมเยียนเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงจัดอบรมและศึกษาดูงานเรื่องมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้แก่เกษตรกร และสร้างแปลงเรียนรู้ในพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5) ข้อเสนอแนะด้านตลาด ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด คือ จัดงานประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรอินทรีย์ และจัดหาสถานที่จำหน่ายให้เกษตรกร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวางแผนจัดงานเพื่อประชาสัมพันธ์และจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้สินค้าเป็นที่รู้จัก รวมถึงเป็นการยกระดับสินค้าและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า

5. การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกร

5.1 ด้านการสนับสนุน พบว่า เกษตรกรทุกราย ไม่เคยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนต้นพันธุ์ แหล่งน้ำในการผลิต และแหล่งเงินทุน และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านการสนับสนุนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ประเด็น คือ ต้นพันธุ์ วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน สารสกัดธรรมชาติจัดการศัตรูพืชและสารชีวภัณฑ์ และแหล่งน้ำในการผลิต สอดคล้องกับเกศวริน สุวรรณฤทธิ์ (2565, น.1507) พบว่าเกษตรกรมีความต้องการด้านการสนับสนุนในระดับมากที่สุด ได้แก่ งบประมาณ ต้นพันธุ์มะพร้าว ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร (ปุ๋ย, สารกำจัดโรคพืชและแมลงศัตรูพืช) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเกษตรกรต้องการปัจจัยการผลิต รวมถึงแหล่งน้ำเพื่อให้สามารถผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

5.2 ด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 59.0 ได้รับการส่งเสริมจากนักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน รองลงมา ร้อยละ 36.1 ได้รับการส่งเสริมจากนักวิชาการเกษตร ร้อยละ 11.8 ได้รับการส่งเสริมจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ และเกษตรกรทุกรายไม่เคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานเอกชน และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด โดย มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ประเด็น คือ เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน นักวิชาการเกษตร ตามลำดับ เช่นเดียวกับธนันท์ สนสาขา (2560, น.637) พบว่า เกษตรกรความต้องการของภาครัฐในการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ความต้องการภาคเอกชน และภาคเกษตรกรอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการผลิตทุเรียนอินทรีย์ค่อนข้างยาก เกษตรกรจึงอยากเรียนรู้กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของตนเอง รวมถึงต้องการเรียนรู้กับเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ เพื่อให้สามารถผลิตทุเรียนอินทรีย์ได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

5.3 ด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านความรู้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 9 ประเด็น คือ ความรู้เรื่องพื้นที่และแหล่งน้ำ ความรู้เรื่องวางแผนการจัดการ ความรู้เรื่องยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ความรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืช ความรู้เรื่องเมล็ดพันธุ์และส่วนขยายพันธุ์ ความรู้เรื่องการแสดงผลและการกล่าวอ้าง ความรู้เรื่องการบรรจุหีบห่อ การเก็บรักษา และการขนส่ง ความรู้เรื่องการจัดการและการปรับปรุงบำรุงดิน ความรู้เรื่องการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังเก็บเกี่ยว สอดคล้องกับการได้รับการส่งเสริมที่พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ แต่เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีทางเกษตร ทำให้มีความรู้ในบางประเด็นบางแล้ว เช่น การบันทึกข้อมูล แต่ยังขาดความรู้ในประเด็นที่แตกต่างกับมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีทางเกษตร จึงมีความต้องการได้รับความรู้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

5.4 ด้านความรู้ด้านการตลาด พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมน้อย เพียงร้อยละ 11.80 ทั้งประเด็นความรู้เรื่องช่องทางการจำหน่ายและการจัดหาสถานที่จำหน่าย และประเด็นความรู้เรื่องการจัดการสินค้าและการเพิ่มมูลค่าสินค้า โดยเกษตรกรมีความต้องการด้านการตลาดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการได้รับการส่งเสริมที่พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมความรู้ด้านการตลาด ทำให้เกษตรกรมีความต้องการได้รับความรู้เพิ่มขึ้น

5.5 ด้านวิธีการส่งเสริม พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 59.0 ได้รับการส่งเสริมโดยเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ รองลงมา ร้อยละ 56.9 ได้รับการส่งเสริมโดยเจ้าหน้าที่ติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ ได้รับการส่งเสริมน้อยที่สุดร้อยละ 11.8 คือ ได้รับการส่งเสริมโดยการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการในระดับมากที่สุด 4 ประเด็น คือ ให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ จัดศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และเอกสารวิชาการ ตามลำดับ สอดคล้องกับ กาญจนา ดอนกันหา (2566, น.802) พบว่า เกษตรกรมีความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 วิธีการคือ วิธีการบรรยาย/การฝึกอบรม และวิธีการศึกษาดูงาน และอัจฉริยศ ชันโมลี (2562) พบว่าเกษตรกรมีความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมแบบรายบุคคลในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่และเกษตรกรควรมีการพบปะอย่างต่อเนื่อง เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล และเจ้าหน้าที่ออกมาเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเกษตรกรส่วน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมถึงเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่เชิงเขาทำให้ไม่ค่อยมีสัญญาณโทรศัพท์ จึงมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร

1) เกษตรกรควรปรับปรุงและทำความเข้าใจว่าการบันทึกข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นในการขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อยู่ในระดับมาก แต่มีปัญหาเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลและมองว่าขั้นตอนการยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีความยุ่งยาก เกษตรกรจึงควรปรับปรุงและทำความเข้าใจว่าการบันทึกข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นในการขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบย้อนกลับแหล่งผลิตได้ และการขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไม่ได้ยากอย่างคิด โดยสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและนำความรู้ที่ได้กลับมาปรับใช้ได้

1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่

1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมควรเลือกใช้สื่อและเนื้อหาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย จากผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีอายุค่อนข้างมาก และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมควรเลือกใช้สื่อและเนื้อหาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย

2) เจ้าหน้าที่ควรลงพื้นที่เยี่ยมเยียนเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ จากผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ โดยสาเหตุหนึ่งมาจากพื้นที่ปลูกทุเรียนอยู่ห่างไกล และติดเชิงเขาทำให้ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ควรลงพื้นที่เยี่ยมเยียนเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นที่เลี้ยงให้เกษตรกรในการขอรับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกร จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อยู่ในระดับมาก แต่พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาและไม่ได้รับการส่งเสริมการฝึกอบรม และศึกษาดูงาน รวมถึงเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในระดับมากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกร และควรมีการศึกษาสภาพการผลิตของเกษตรกรตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์

2) ควรมีการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและราคาถูกลง จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรมีปัญหาและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านการสนับสนุน รวมถึงมีความต้องการด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต และแหล่งเงินทุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและราคาถูกลง และส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจที่ดีในการเริ่มต้นการผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสอบถามความต้องการของเกษตรกร และมีการบูรณาการแต่ละหน่วยงานจากการวิจัย พบว่า ประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหาและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ การส่งเสริมไม่ตรงตามความต้องการ และขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสอบถามความต้องการของเกษตรกรก่อน และควรมีการบูรณาการแต่ละหน่วยงานก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและเกิดประโยชน์สูงสุดกับเกษตรกร

1.4 ข้อเสนอแนะนโยบาย

1) รัฐควรมีนโยบายที่ส่งเสริมเกษตรกรได้ครอบคลุมทุกด้าน จากผลการวิจัย ในภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นรัฐบาลควรมีนโยบายที่สามารถส่งเสริมเกษตรกรได้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความรู้ ด้านการตลาด ด้านการสนับสนุน และด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม โดยเป็นนโยบายที่สามารถผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง แนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่จำเป็นต้องเป็นโครงการขนาดใหญ่ แต่ทำเป็นโครงการขนาดเล็กที่สามารถเข้าถึงพื้นที่ได้อย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการทั้งด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความรู้ ด้านการตลาด ด้านการสนับสนุน และด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรมีการศึกษาระดับการปฏิบัติของเกษตรกรตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตทุเรียนอินทรีย์ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์ต่อไป

2) ศึกษาการบริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาดของทุเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางส่งเสริมการผลิตทุเรียนอินทรีย์

3) ศึกษาการผลิตทุเรียนในพื้นที่อื่นที่มีความหลากหลาย เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ สามารถนำมาสรุปผลได้ดี และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์. (2566). ข้อมูลเศรษฐกิจการค้า. สืบค้นจาก <https://คิตค้า.com/>

กาญจนา ดอนกันหา (2566). แนวทางส่งเสริมการผลิตข้าวตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สำหรับเกษตรกรในตำบลโดนด อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 13. (O-ST 007), 795-811.

เกศวริน สุวรรณฤทธิ์ (2565). แนวทางการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12. (O-ST 078), 1502-1513.

ชฎารัตน์ พรหมศิลา (2562). ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

- ธนันท์ สนสาขา (2560). การส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8*. (O-ST 015), 630-640.
- พัชรา บำรุง. (2565). ความต้องการในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี. *วารสารเกษตรพระวรุณ*, 20(1) : 81-88.
- ภูวดล วังอินตะ. (2565). การส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ของเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ข้าว อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12*. (O-ST 071), 1409-1422.
- รัชดา แสงผล. (2566). แนวทางการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ จังหวัดอุทัยธานี. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 13*. (O-ST 054), 1484-1496.
- วนิดา เจริญทอง. (2560). แนวทางการส่งเสริมทุเรียนของเกษตรกรในอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดชุมพร. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8*. (O-ST 006), 483-496.
- วีรณัฐ ลีอากาศ. (2564). ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกรจังหวัดนนทบุรี. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11*. (O-ST 056), 1837-1847.
- ศศิธร ประมวล. (2566). การส่งเสริมการผลิตทุเรียนให้ได้คุณภาพแก่เกษตรกรในอำเภอกาหลง จังหวัดระยอง. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 13*. (O-ST 013), 889-900.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2566). *ข้อมูลภาวะการผลิตพืช*. สืบค้นวันที่ 5 มกราคม 2567, จาก <https://production.doae.go.th/>
- สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2566). *ทุเรียนตะนาวศรีคีรีขันธ์*. สืบค้นวันที่ 6 มกราคม 2567, จาก <http://www.prachuapkhirikhan.go.th/>
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2566). *สินค้าเกษตรทุเรียน*. สืบค้นวันที่ 6 มกราคม 2567, จาก <https://misapp.oae.go.th/product/ทุเรียน>
- สุนิสา ช่วยสุข. (2565). การส่งเสริมการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(8) : 334-351.
- อัญญิเกศ ชันโมลี. (2562). แนวทางการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในตำบลนารายณ์ อำเภอมะนัง จังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อิทธิพล บังพรม. (2566). การส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลังตามมาตรฐานการเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดอุบลราชธานี. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 13*. (O-ST-044), 1330-1345.